

საბავშვო
გაზეთი

F-343
1998

ყმაჩვიდია უნდა სწავლობდეს
 ხეცხობილად თავისხდასი:
 ვის არის, ხეცხმ მისუდა,
 ხეც არის, წაგა ხეცაი?

დეტა

№4 ივლისი-აგვისტო 1998 წელი

ქართული ჯარისკაცი

დიდობაში მხედრულ საქმეს
სხვა საქმეზე როგორ ვაუწყელი.
ჯარში უნდა ვიმსახურო,
უნდა გავხდე ჯარისკაცი.
ამ მიწა-წყლის დაცვას ბევრმა
თვით სიცოცხლე ანაცვალა
ეს გვაუბლებს საღ კლდეთ ვიდგეთ
საქართველოს დანაცვადა.

მზია ჩხაზიანი

ლოცვა

ღმერთო, არ მიგვატოვო...
სამებაო, გვედრო...
ჰეუე მსუბუქი გვარ-ტომის
ჩემის მძიმე სუედროს.
ამბორს გიეოფ კალთასე,
ვანდობ გულის ძახილს -
დაუბრუნე აფხაზეთს
ეს ტანჯული ხალსი!
მუქად გვენთოს გულებში
მადლის შენის ბრწყინვა,
ტკბილქართული ნუგეში
არ მოაკლო ცხინვალს.
გვაუები, გენუკვი
შვილი შენი, მრწყეში, -
გამიძართლე, მიცოცხლე,
საქართველო ჩემი!

...
ბატომ არის საქართველო სუედიანი?
მას ზომ ჩვენი სატკივარი სტკივა ასე,
ღმერთო, მალე დაგვაბრუნე აფხაზეთში,
საქართველოც არ იქნება სუედიანი.

ირინე მარჩავა
II კლასის მოსწავლე სოხუმიდან

ეკლესია-ღვთის სახლი

ღირს არს ჭაშხარიძელ, რათა გადიღაბდეთ შპნ. ღვთისმშობლო!

28 აგვისტო მარიამობა. ყველა ქრისტიანს და განსაკუთრებით ყველა მარიამს ულოცავენ ამ დღესასწაულს. თქვენ, რა თქმა უნდა, იცით, რომ მარიამი იესო ქრისტეს დღის, ღვთისმშობლის სახელია, მაგრამ შეიძლება ზოგმა არ იცოდეს რა დღესასწაულია მარიამობა. ეს არის ღვთისმშობლის ვარდცაგალები, ან ეკლესიური წიტი თუ ვიტყვით, ღვთისმშობლის მიძინების დღე: ალბათ გავივიწყებდით, როგორ შეიძლება ვარდცაგალების დღე დღესასწაული იყოს, ამასინებს უხაროდეთ და ულოცავენ ერთმანეთს.

ღვთისმშობლის ვარდცაგალება არ იყო ჩვეულებრივი სიკვდილი, ისევე როგორც ჩვეულებრივი არ იყო მარიამის ცხოვრება ამჟამინდელ რით იყო გამოირჩეული მარიამი სხვა ადამიანებისაგან? უპირველესად სულიერი თვისებებით: ის იყო არაჩვეულებრივად თავმდაბალი და უბრალო, ბრძენი, გონიერი, მორჩილი, მოხიფეარულ და თანამებრძობი, ღარიბ-ღატაკთა და სწულეთა გულშემატკვარი, გაჭირვებისა და ტანჯვის მოთმინებითა და მხნეობით ატანა, ყველასათვის სიკეთის მსურველი; ცხოვრების უმეტეს ნაწილს ის ღვთისადმი ღოცვაში ატარებდა.

სწორედ ამიტომ, თვით ღმერთსა, როცა განკაცება, ე.ა. კაცად ქცევა იხება, თავის ღვად ყველახე ღირსეული ადამიანი აირჩია. ასე ვახსენა ადამიანი ღმერთის შობილი, იმ ღმერთისა, რომელმაც შექმნა მთელი სამყარო ანჯოლოზებიც, ზეცაც და მიწაც, მზე, მთვარე და ვარსკვლავები, ადამიანები და ცხოველები, მინარჩები და ხეები.

მარიამი იყო შვილი იოაკიმ და ანასი. იოაკიმ და ანა იყვნენ ბიბლიური დავით მეფის შთამომავლები. ეს ის დავით მეფეა, რომელმაც შეიხსნა ფსალმუნები, ანუ საგალობლები ლოცვების დღესაც, ეს საგალობლები ყველასამი ყოველ წიორეა ღოცვაში ჩართული, მათ ყველა ქრისტიანი კითხოვლობს, როგორც საკუთარ ლოცვას.

სამი წლისა მარიამი შობილბმა იერუსალიმის ტაძარში მიიყვანეს და იქ მიაბარეს. აქ მისი საქმე იყო ლოცვა, გაჭირვებულებსა და ავადმყოფებზე ზრუნვა, ხელსაქმე მარიამი ტაძარში ცხოვრობდა მანამ, სანამ გაბრუნდო მთავარანგელოზი ან გამოეცხადა და არ აწუხა, რომ სულიწმინდით ის სასწაულებრივად შობდა ღმერთს, რომელმაც ისორეა ადამიანად დაადგინა, ადამიანური სიცოცხლისა და სიკეთილის გაზიარება.

არაჩვეულებრივი სიხარულითა და აძვე დროს საო-

ცარი სიბრძნითა და თავმდაბლობით მიიღო მარიამმა ეს ცნობა. ერთი წამითაც არ გაუვლია გულში ამპარტყვნება. ის ზომ ადამიანთა შორის ყველაზე აღმატებული განხა, განხდა ღრისი ღმერთის დღობისა.

ღვთისმშობლის საკუთარი შეიღისადმი ჰქონდა როგორც დღობრივი სიყვარული, ასევე ღრმა მოწონება და თავგანისცემა.

როცა იესო ქრისტე ებრავლთა მღვდელმთავრებმა შეიპყრეს, შეურაცხვენი, აწმეს და ჯვარს აცვეს, ღვთისმშობელი არაადამიანურ ტანჯვას განიცდიდა. ტანჯვას არა მხოლოდ საკუთარი შვილის ბედის გამო, არამედ ადამიანების უგუნურობის გამო, რომლებმაც ვერ იცნეს საკუთარი ღმერთი და ჯვარს აცვეს ის. მაგრამ მას არავითარი საყვედური არ დასცდნია... ის იყო მაგალითი უდიდესი მწუხარებისა და ტკივილის ღირსებით და სიმხნევით დაიმტყნა.

ჯვარზე გაკრულმა მაკხოვარმა დედა თავის საყვარელ მოწაფეს - იოანეს ჩააბრდა და სთხოვა, მასზე ზრუნე. ღვთისმშობელს საკუთარი სახლიც კი არ გააჩნდა, და იოანე მახარებლის სახლში ცხოვრობდა იერუსალიმში, სირნის მთაზე. იესო ქრისტეს ჯვარცხანტ, მკვდრებით აღდგომისა და ამღვლეობის შემდეგ, ქრისტიანთა რაოდენობა დღობილყო მრავალდობდა. უამრავ ქრისტიანს სურდა ენახა განკაცებული ღმერთის დედა. მარიამთან შეხვედრის შემდეგ ყველა არაჩვეულებრივ სიხარულს განიცდიდა, ყველა გრძობდა მისგან მომდინარე სიყვარულს და სულიერ ძალას. ღვთისმშობლის ნახვის სურვილი ჰქონდა თურმე კვიპროსის ეპისკოპოსს ლახარეს, იმ ლახარეს, რომელიც სამი დღის მკედარი აღადგინა მარკაპოპე მარიამმა ლახარეს სურვილი გაიყო, გაღაწვევითა თვითონ გამეზავრებულიყო კვიპროსზე. ვებთ მოზნაურობისას სამინილმა ქარიშხალმა მგზავრები აიძულა ერთ ვიწროზე განერეულიყვნენ. ეს იყო ძველი დროიდან ცნობილი მეთხავეობა და ჯადოსნების თავშესაყრელი ადგილი. ღვთისმშობლის იქ ჩასვლით მოხდა სასწაული - იქაური კერები დაიმსხვრა და ხალხმა ირწმუნა ჭეშმარიტი ღმერთი - იესო ქრისტე. ღვთისმშობელმა იწინასწარმეტყველა, რომ აქაურთა ქვეყნიერების დასასრულამდე იქნებოდა სიწმინდისა და ქრისტეს თავგანისცემის ადგილი და მას ვერავითარი ბოროტი ძალა ვერ შეეხებოდა. ეს ადგილია ათონის

გინა მაკხოვარმა. მაგრამ კვიპროსელი ეპისკოპოსი ებრადობდა იერუსალიმში ჩასვლას, რადგან იმ დროს ერთ-ერთი მღვდელმთავრები ქრისტიანებს ქრისტეს მსგავსად საყვარელიდებში სუამდნ და სიკვდილითაც სჯიდნენ. როდესაც მარიამმა ლახარეს სურვილი გაიყო, გაღაწვევითა თვითონ გამეზავრებულიყო კვიპროსზე. ვებთ მოზნაურობისას სამინილმა ქარიშხალმა მგზავრები აიძულა ერთ ვიწროზე განერეულიყვნენ. ეს იყო ძველი დროიდან ცნობილი მეთხავეობა და ჯადოსნების თავშესაყრელი ადგილი. ღვთისმშობლის იქ ჩასვლით მოხდა სასწაული - იქაური კერები დაიმსხვრა და ხალხმა ირწმუნა ჭეშმარიტი ღმერთი - იესო ქრისტე. ღვთისმშობელმა იწინასწარმეტყველა, რომ აქაურთა ქვეყნიერების დასასრულამდე იქნებოდა სიწმინდისა და ქრისტეს თავგანისცემის ადგილი და მას ვერავითარი ბოროტი ძალა ვერ შეეხებოდა. ეს ადგილია ათონის

სამართალმოს
მეტყველები
ბიბლიისთვისა

წმინდა მთა საბერძნეთში, სადაც დღესაც მართლმადიდებელი ბერების ყველაზე ცნობილი მონასტრებია, სადაც არასდროს წყდება ლოცვა და ღმერთის დიდება. აქ მოღვაწეობდნენ ცნობილი ქართველი მწიგნობარი ბერი - ვიორგი და ექვთიმე ათონელები.

ახლა კი ვამბობთ როგორ მოხდა მარიამის მიძინება ანუ გარდაცვალება.

ღვთისმშობელს წესად ჰქონდა იესო ქრისტეს წამების, აღდგომის და ზეცად ამაღლების ადგილობრივ ლოცვა. ერთხელ უკვე მიხეცეული მარიამი ელქონის მთაზე ლოცულობდა. სწორედ ამ მოიდან ამაღელდა მაცხოვარი ზეცად. მარიამს გამოეცხადა გაბრძოლ მთავარანგელოზი და აუწყა, რომ სამი დღის შემდეგ უნდა დაეტოვებინა ამ ქვეყნიური ცხოვრება. ე.ი. აუწყა მისი გარდაცვალების დღე. მარიამს დიდი სიხარული დაეუფლა, რადგან მას კვლავ უნდა ეხილა თავისი ძე, ახლა უკვე არა რაცხედილი, არამედ განდიდებული, როგორც ზეცათა მუშვე, და აღარასოდეს არ უნდა განშორებოდა მას. ქრისტეს მოციქულები ამ დროს სხვადასხვა ქვეყანაში ქადაგებდნენ ქრისტეს მოძღვრებას, მაგრამ ღვთისმშობელიან გამოსათხოვებლად ვეცლამ სასწაულებრივად მოიყარა თავი იერუსალიმში. უამრავი ქრისტიანი მივიდა ღვთისმშობელიან გამოსამშვიდობებლად და თავინის საცემად. ის ყველას ლოცავდა, ამხნევედა და ანუგებდა. და აი, დაიქრულ დროს, როდესაც სახელს სავსე იყო სათილებსა და კანძვლების შუქით, ნელსაცხელებლებისა და საცემელის სურნელებით, თითქმის ზეცა გაისხნო, გამოჩნდა ანგელოზებით გარშემორტყმული მაცხოვარი.

სახლი არამეუღლებრივ ნათილთ აივსო, რომელმაც გააფიქრებია სათილების შუქი. ღვთისმშობელი დიდი სიხარულითა და სასიხეთი შეხვდა უფლის გამოჩენას. მაცხოვარიც უდიდესი სიყვარულითა და პატივით მიეგება დედას და აღუთქვა, რომ ის გახდებოდა ზეცათა დიდოვანი, ყველა ზეციურ ძალაზე - ანგელოზებსა და მთავარანგელოზებზე... სერაფიმებსა და ქერუბიმებზე აღმატებული, ე.ი. განდიდებული და პატივცემული. მარიამის გარდაცვალება ისეთივე მშვიდი იყო, როგორც მიძინება. მიცვალების ცხედარიან უამრავი მლოცველი მიდიდა, ბრძანის თვალთ ეხილუბოდათ. ავადმყოფები იკურნებოდნენ.

მოციქულებმა ღვთისმშობლის წმინდა ცხედარი, როგორც სულიწმინდის უპირფარესო ჭურჭელი, ლოცვითა და ვალობით გადაამარხეს ვეთისმანის ბაღში, სადაც მარიამის მშობლობა იყვნენ დარტყმულნი და იქ ავლდებამი (ე.ი. გამოქეპაბლ სამარხში) დასვენეს. ღვთისმშობლის მიძინებას ვერ დაესწრო თიმა მოციქული, რომელიც რადნიმდე დღის შემდეგ ჩამოვიდა და ძლიერ წუხდა, რომ ვერ გამოეთხოვა დედა ღვთისმშობელს. მოციქულებმა ვადაწვიტეს დაბეჭ-

დილ ავლდებამი შეეცნათ ის, რომ ღვთისმშობლის ცხედრისთვის მინც ვეცა თავიანი, მაგრამ ავლდებამი რიელი დახვდათ. დაწურებულებს ცოტა ხნის შემდეგ გამოეცხადა მკვლართი აღმდგარი ღვთისმშობელი, რომელმაც ანუგემა ისინი და აღუთქვა, რომ იქნებოდა ადამიანთა ზეციური დედა, ქრისტიანთა შემწე-მართლაც, დედა ღვთისმშობელი იესო ქრისტეს შემდეგ კაცთა მოძამის ყველაზე დიდი უკუშემატევა-ვარია. ის დღესაც გამოვრავლობს და ვეცემის ჩვენ, ვინც ლოცვით ვითხოვ მისგან დახმარებას.

თქვენ ალბათ ვაგვიგათ, რომ საქართველო ღვთისმშობლის წილხვდარი ქვეყანაა. ივით რას ნიშნავს ეს? იესო ქრისტეს ზეცად ამაღლებისა და მოციქულებზე სულიწმინდის ვარდამოსვლის შემდეგ, ქრისტეს მოციქულები სხვადასხვა ქვეყანაში უნდა გამოეზარებულიყვნენ ქრისტეს მოძღვრების საქადაგებლად. ისინი შეიკრიბნენ და წილი ჰყარეს, ვის რომელ ქვეყანაში უნდა ექადაგა. მოციქულებთან ერთად იყო მარიამ ღვთისმშობელიც, - მანაც მოისურვა, მოციქულების მსგავსად, ყოფილიყო მახრობელი იესო ქრისტეს მკვლართიან აღდგომისა. დედავითისას წილად ხვდა ივრია, ანუ საქართველო. მართალია ღვთისმშობელი საქართველოში არ ჩამოსულა, რადგან ანგელოზმა აუწყა, რომ უშელობეს იქნებოდა იერუსალიმში დარჩენილიყო. ანგელოზმა ისიც ამცხო მარიამს, რომ შემდეგ საქართველო ქრისტეს რეულზე მოციქვლად და ბოლო ფაზის ვაბრწყინებლად. ღვთისმშობლის არასდროს დაუკლია ზეციური ზრუნვა და მფარველობა ქართველი ერისათვის.

ღვთისმშობლის ცხოვრება ნიშნავს იმისა, რომ ჭეშმარიტი რწმენა და სიყვარული ყველაფერზე, თვით სიკვდილზეც კი ძლიერა. ღვთისმშობლის გარდაცვალება იყო მართლაც დროებითი მიძინება, რათა შემდეგ სიცოცხლეს ეხებია. ამიტომაც უღვლესსწაულობით ამ დღეს, ვინც იცხოვრებს ქრისტეს რწმენით, ქრისტეს ძეგებით, სიძაბალით, სიყვარულით.

ჩვენ, ქართველებს, განსაკუთრებით ვვიყვარს ღვთისმშობელი, განსაკუთრებულ თაყვანს ვცემთ მას. მის სახელზე ჩვენში მრავალი ტაძარია აგებული. მისი გამოსახულებებით შემკულია ტაძარების საკუთხელები, მისი სატბი უდიდესი სიწმინდეა ჩვენთვის, მასზე ლოცულობს გველხია - ყოველ წირვალოცვაზე აითხოვს სავდრებელი, ე.ი. თონისათა და სადღებელი, ე.ი. საქაბარი ლოცვები, სადაც ჩვენ ვითხოვ დედა ღვთისმშობელს, ვედროს ქრისტეს ჩვენი შეწყალებისათვის და ვაძლობთ და სიყვარულს გამოვხატავთ მისადმი. ვერ არა ის, ხომ ვერ იშვებოდა დღითი კაცად, ვერ მოხდებოდა ეკვრისა და სიყვდილისგან ადამიანთა გამოხსნა, რაც იესო ქრისტემ მოგვავიდა.

...„მხოლოსა ღვთისმშობელსა... ვადიდებდეთ!“ ამინ!

მამულო- სასუფაველო...

მუშაობაში ვადა-ფაველას
მადლით შთაინფორმული

მადლით არწივი პეიოდა, -
მე მოვიდაო, ინათა!..
აღარვის გული სტეიოდა,
ერემლი აღარ სდით იათა..
მამულო-სასუფეველო,
ეფერი გულმომტკივანთა,
კაცობაგაუციდელოთა
სულნათელ აღამიანთა.

ეს სიხარულის სამყარო

ბეშტა ნამუშევრების
გამოყენებაზე

... მათ ნააზრევს და ნაფიქრალს
სიცოცხლის მზე და ცა ლოცავს,
ბაეშეობის დღეებს გახსენებს
გულუბრყვილოს და საოცარს.
მთები, ტაძრები ვერიაინი...
მზერა ძიებით გართული...
ოცნება ნაპერწკლიანი
და სული, მარად ქართული.
სიცოცხლის გახანგრძლივებად
გულს რომ დარდები აპყარო
ხშირ-ხშირად უნდა იხილო
ეს სიხარულის სამყარო!..

პირვედარს როგორ იწერს
პაწაწინა ქეთო,
უფრო მადლიანი
რა საქმე აკეთოს!
... გვედრებს თვალებმურთხი
ქართლოსიანთ გვართო, -
მამულს ოთხივ კუთხით,
ციო ეწეროს ჯვართი.

ბეუბები

ამ ბიჭებს რაგომ აცვიით მუღამ ერთნაირად? იმიტომ, რომ გყუბუბი არიან.

მერე რაა?!
მერე ის, რომ ძალიან უყვართ ერთმანეთი. ერთ ღროს იღვიძებენ, ერთნაირად იბანენ შარს, ერთი და ივავი საჭმელი უყვართ. სხვა-დასხვა ფერის გახსაცმელსა და უფხაცმელს - პაპაპა, არ გააკარებენ. ამას წინათ რომ იყო-ლე, რა მისდა...

რა?
რა და, ერთმა ძიამ გყუბუბებს სხვადასხვა ფერის უფხაცმელი მოუგანა. აბა, რა იყოღა, ძმე-ბი მხოლოდ ერთნაირად რომ იცვამდნენ.

უფხაცმელი ერთი წყვილი წითელი ფერისა იყო, მეორე - ყავისფერი, მაგრამ ისეთი კრიბა-ლები და ისეთი ლამაზები, თვალს ვერ მოამორებდი. ბიჭებმა უფხაცმელები გულშიც კი ჩაიკრეს. მაგრამ ცოგა ხნის შემდეგ დაღონდნენ გყუბუბი, დედას კალთაზე, ერთი ერთ შარვს აკურა, მეორე - მეორე შარვს. დედა რა დედა, თუ შეიძლების გულის ხაღებს ვერ გაივებს.

დედამ ბიჭები მეორე თობაში გაიყვანა, გვერდით მოისვა და თობრა: „სანამ სტუმარი ჩვენიანაა, თქვენი უკმაყოფილება არ შეამჩნევითო. მადლობა ხომ გადაუხაღეთ?“ - ბიჭებმა, რაც ძალი და ღონე ჰქონდათ, თავები ერთღროულად დააქნიეს. „ყოზა, - მოუწონა დედამ. - შოღა, არაფერი თქეთა. სტუმარი შინ რომ წაბრძახდება, მე, მამა და თქვენ ერთად მოვიღაპრაკეთ, რა უნდა გვაკაკეთოთ. კარგი?“ - შეეკითხა დედა და დაღონებულ გყუბუბებს ორ-ორ

ქონიან თავებზე აკოცა. „დააწყეთ ეგ უფხაცმელები და სათამაშოებით ითამაშეთ. მოვიღაპრაკეთ!“

ბიჭებმა ისე დააქნიეს თავები. დედა სტუმართან, მეორე თობაში, ღამშიდუბული გავიდა, იცოღა, ვინიერი ბიჭები უბრდე-ღად არ მოიქცეოდნენ.

ღარჩნენ გყუბუბი მარტოკები გახგმე წამოსკუპულები. ერთნაირად აქვედნენ უფხებს, აგრიბლებდნენ იღროს თვალებს, ერთმანეთს შეცქეროდნენ, თან უფხაცმელებს ისეე მაგრა იკრავდნენ გულში.

უეცრად, მოულაპარაკებლად, ორივე ერთღროულად ჩამოხგა გახგადან. იაკაკე მო-ირთხეს და უფხაცმელებს სასწრაფოდ თასმები მოულუნეს. მერე მარჯვედ დაიწყეს ჩიკმა.

ჩიკმაო, გაიგეთ? მაგრამ ხომ გაინგერებეთ, როგორ ჩაიკვამენ სხვადასხვა ფერის უფხაცმელებს, როცა, მხოლოდ ერთნაირს იცვამდნენ აქამდე!

მოიკით, ეგ არაფერი! შეხეღეთ! ერთმა ძმამ მარცხენა უფხზე წითელი ჩაიკვა, მარჯვენაზე ყავისფერი, მეორემ მარცხენაზე ყავისფერი, მარჯვენაზე წითელი. გამოვიღა, თუ არა, ერთნაირი! გამოვიღა! მერე ორთავემ სარკისთან მიირჩინა, უფხები კობგად მაიგყუბეს, საკუთარ თავს ყურადღებით დაიკვერდნენ და ძალიან ბედნიერები ისეთი აღფრთოვანებული ყვირილი გადაეხვიენენ ერთმანეთს, სტუმარი და დედ-მამა გულგახვიქილები შემოიცივიდნენ მათთან ოთახში.

შატკარი დარაჯან შილაშვილი

მონჩეაზი ვასუნი

3035 0653503

- პარიკუნა, გენაცვალე,
ეუნება ბებიია,
საითყნაც გაიხედავ -
ვევლან შენი თმებიია.

- ანს რატომ შეუენები,
ნემო ტკბილო ბებიია?
ვევლაფერს რომ მე შაბრაღებ,
ეს ნომ ბაბუს თმებიია.

ირაკლი ლომიური

დაეუკა! ახა, დაუკა!

ნემო კარგო ღუკა ბიჭო,
თმ არ უნდა გაიკრიჭო?
გაკეზარდა კულუღები,
წვინი ვადგას, ბულუღები,
გოგოს ჰგავსარ, ჰრანჭიკელას,
შენს გარშემო უკვირს ვევლას.

ვევლარავის ვაუგია,
გოგო თუ ხარ, ღუკა გქვია?
გოგოს სახელია ღუკა?
იქნებ გქვია ღვიღუკა?
არ დაიბნა ბიჭი ღუკა,
ბიჭი არ გადადგა უკან,
დედას იქით შეუტია -
ლომს რომ ფაფარი ახსია,
ლომი ბიჭი არ არისო!
თმების სივრძე რას უშლისო!
- სანამ ლომი ბოკუვრია,
გრძელი არ აქვს თმის ღვრია!
შეუქველა დედან მამა,
დაარწმუნა ღუკა აბან,
მიაშურა სადაღაქოს,
ბიჭი ღუკა ვევლამ აქო:
კხან ვაუღვა ღვიღუკა,
ღაჭვიბურნა ბიჭი ღუკა!

შხატვარი თია რიშაბაძე

გასაყიდი ქუდები

(ზღაპარი)

მრავალი, მრავალი წლის წინ ერთ პატარა ქალაქში ერთი კაცი ცხოვრობდა. ქუდებით ვაჭრობდა და უამრავი ქული ჰქონდა - ყავისფერი და თეთრი, ნაცრისფერი და წითელი, მისი საკუთარი ქუდი კი შავი იყო.

გასაყიდ თან დაატარებდა, უფრო სწორად, თავზე ესურა ყველა.

ჯერ თავის შავ ქუდს იხრებოდა, მერე ყავისფერს, მერე თეთრს, მერე ნაცრისფერს და შემდეგ კი - წითელს.

დაბოლოვდა ქუდებსი და გააყვიროდა:

- ქუდები! ქუდები გასაყიდა! თითო ათი პენი!

ერთ დღესაც დაუყვებოდა ქუდებს და გაიძინა:

- ქუდები! ქუდები გასაყიდა! თითო ათი პენი!

მაგრამ იმ დღეს არავის უნდოდა მისი ქუდები,

წითლებიც კი!

ძალიან მოსევედა კაცს, მაგრამ სადილის ფული არ გაიანდა, ამიტომ - „სახეინოდო წავალი“, გადაწყვიტა. ქალაქიდან გავიდა, დიდხანს სეირნობდა, სეირნობდა, სეირნობდა და ერთ დიდ ხეს მიადგა.

- რა მშვენიერი ადგილია დახახუნებლად, -

ჩაილაპარაკა მან. იმ ხეს ქვეშ წამოწვა და ხელით

ქუდები მოისხინა - საკუთარი შავი, მერე ყავისფერი,

მერე თეთრი, მერე ნაცრისფერი, შემდეგ წითელი.

ყველა აქ ჰქონდა და გულდამწვინებულმა დაიძინა.

დიდხანს ეძინა.

გათვლია თუ არა, ხელით მოისხინა თავზე ქუდები,

- მხოლოდ საკუთარიდა ესურა - შავი.

გასხვდა მარჯვენა.

ქუდები არ იყო.

გასხვდა მარცხენა.

ქუდები არ იყო.

გასხვდა ხის უკან.

ქუდები არ იყო.

ახლა ხის ტოტებს ასედა.

და როგორ უიქრობო, რა დაინახა?

უამრავი მაიმუნი!

ტოტებსზე იხსენი და ყოველ მათავის ქული ესურა -

ყავისფერი, თეთრი, ნაცრისფერი და თქვენ

წარმოიღვინეთ, წითელიც კი!

კაცი მაიმუნებს უურუებდა.

მაიმუნები კაცს მისწერებოდნენ.

რა უნდა ექნა?

- ეი, თქვენ, თქვე მართლა მაიმუნები! - შესძახა

კაცმა და თითო დაუქურა, - ნემსი ქუდები დაიმბრუნეთ!

მაგრამ მაიმუნებმაც თითოთი დაუქინეს და დაოპახეს:

- ფუჰიტ-ფუჰიტ-ფუჰიტ!

კაცი გაბრაზდა, ორივე ხელი გაიშვირა და სიხითავა:

- ეი, ეი, თქვენ! დაიმბრუნეთ ქუდები!

მაიმუნებმაც გამოეშვირეს ხედლები და ისევ

დაოპახეს:

- ფუჰიტ-ფუჰიტ-ფუჰიტ!

ბოლოს, კაცი ძალიან, ძალიან გაბრაზდა, მოიპოო

თავისი შავი ქუდი და მიწაზე დაინაცხა.

შავსინ მაიმუნებმაც მოიშვილეს ქუდები და იშთაიყ

ძირს გადაოყარეს.

გახარებულმა კაცმა ხასწრაფოდ წამოკრიფა თავისი

ქუდები და თავზე მყოფლებით დაიხურა - ჯერ თავისი

შავი, მერე ყავისფერი, მერე თეთრი, მერე ნაცრისფერი

და ბოლოს წითელი.

შემდეგ უკან, ქალაქში დაბრუნდა და ისევ დაიწყო

ძახილი:

- ქუდები! ქუდები გასაყიდა! თითო ათი პენი!

მხატვარი თამარ ძალღანი

ინვლსორიდან თარგმნა პირველი საშუალო სკოლის
მეცხე კლასის მოსწავლე
ანდი მონღოლიშვილი

ბარილ ხაშთასი

ტრაბახა თაბუნია

- წუწკო ფისო, წრუწუნებში
ნუ ეძებ საკბილსათ,
შენ კი არა, ჩვენნი შიშით
აკანკალებს სბილსათ.

ფისო და წრუწუნა

- წრუწუნია, წრუწუნია,
სანატრელი ჩემო დაო,
გარეთ ვამო, ვითამაშით,
ბნულ ხორთში რა ვინდაო.
- რა მინდა და ვგმადლები,
გუნდავ, ჩემთვის მოიცადე.
შენი მოსატყუებელი
კბილი უკვე მოვიცვალე.

ზაზა შინელაძე

თამთას რჩევა

თამთა, ბდიდან მოხული,
მამას მოწყენილს ხედავს,
- რა მოხდა? - დაეკითხება,
- დღეს მაწყენინა დედა!

- ვაგივლის მამი, ვულს წყენა
არ მიაკარო ახლოს,
შენც მაწყენინე გუშინწინ,
მაგრამ დღეს არც კი მახსოვს.

პოლიციელი ბიძია

პოლიციის შაიორი არის ღადო ბიძია,
მანქანაზე ხარუნა აქვს, მოელ ქალაქში იცოან,
თვალს რომ მოპკრავს, დახტის ქეთი ისე, თითქოს კვიცია
და გაპყვირის: „აი, ჩემი ბიძო-ბაბო ბიძია!“

მხატვარი პაპ გუზია

კონკურსი ინსპერსიუ

ბავშვებო, თქვენ, რა თქმა უნდა, გაგიგონიათ სიტყვა „ინტერვიუ“, მაგრამ, იცით თუ არა, რა არის ეს? **ჟურნალისტი** - ჟურნალ-გაზეთების თუ რადიო-ტელევიზიის თანამშრომელი - კითხვებს უსვამს რომელიმე ცნობილ პიროვნებას, და მის პასუხებს (კითხვებთან ერთად) აქვეყნებს პრესაში, ანდა გადასცემს რადიოთი თუ ტელევიზიით. ინტერვიუს აღება პროფესიონალი ჟურნალისტებისთვის კი არც ისე იოლი საქმეა. მაგრამ, აბა, წარმოიდგინეთ, რა საინტერესოა ასეთი გასაუბრება საყვარელ მწერალთან, პოეტთან, მსახიობთან, სპორტსმენთან, სახელმწიფო მოღვაწესთან...

ჟურნალმა „დილა“ გადაწყვიტა, მოგცეთ შესაძლებლობა, გაესაუბროთ თქვენთვის საინტერესო ადამიანებს.

ჩამოაყალიბეთ და გამოგვიგზავნეთ შეკითხვები (5-5 კითხვა), რომლებსაც მისცემდით მათ. რედაქცია შეარჩევს საუკეთესო ხუთ შეკითხვას შემდეგი პრინციპით: შეკითხვა და მოსალოდნელი პასუხი თქვენი თანატოლებისათვის საინტერესო უნდა იყოს. ამ შეკითხვებს (და მათ გამოგზავნელთა გვარებს) გამოვაქვეყნებთ შემდეგ ნომერში. გისურვებთ წარმატებას!

უსნაური ზედაპირი

რომანოზ დანელია

1858 წელს, გერმანელი მეცნიერის - აევუსტ ჟურდინანდ მეზუსის მოხაზვებზე, შეუღობით, ერთი ლენტის ბოლო მეორეს შებრუნებულად მაკურა. ეს შემთხვევა დაეხმარა აევუსტ ჟურდინანდს აღმოესჩინა ფიგურა, რომელსაც დღეს, მის პატივსაცემად, მეზუსის ზედაპირს უწოდებენ.

აიღეთ ქაღალდის ლენტა. ერთი ბოლო გადმოაბრუნეთ და ისე მააწებეთ მეორე ბოლოს. მიიღებთ მეზუსის ზედაპირს.

მეზუსის ზედაპირს გამოჩვენებთ უსნაური თვისება აღმოაჩნდა.

ქაღალდის ფურცელს ორი მხარე აქვს. ფურცლის ცალი მხარე შეიძლება წითლად გაეაფურალოთ, ხოლო მეორე - მწვანედ. ახლა სცადეთ გააფურალოთ მეზუსის ზედაპირი; დაინახავთ, რომ მის გასაფურადებლად ერთი ფერზე საკმარისია, ეს კი ამის ნიშნავს, რომ ამ ფიგურას მხოლოდ ერთი მხარე აქვს.

ახლა მეზუსის ზედაპირი შუა ხაზის გასწვრივ გაჭერით, ალბათ ფიქრობთ, რომ ორ რგოლს მიიღებთ; თვითონ მეზუსი კი გაკვეთილი ღარმა, როცა ორი რგოლის ნაცვლად ხელში ისევ ერთი რგოლი შერჩა!

თუ მეზუსის ზედაპირზე ორ ერთმანეთის პარალელურ ხაზს გაკავლებთ და შედაპირს ამ ხაზების გასწვრივ გაჭერით, მოულოდნელად მივიღებთ სხვადასხვა მიზის ორ, ერთმანეთზე გადაჯაჭვულ რგოლს!

მეზუსის ზედაპირის ცალმხრივობა გამოიყენეს გენიკამი. დედური გადაცემის დროს დეკლს მეზუსის ფორმის აძლევენ, და დედის ორივე მხარე თანაბრად ცვლება, ეს კი საგრძნობ ეკონომიას იძლევა.

მეზუსის ამ აღმთქნამ საფუძველი ჩაუყარა ახალ მათემატიკურ მეცნიერებას, რომელსაც დღეს ტოპოლოგია უწოდებენ.

შხატვარი თაა მიზაია

ელენიკო

ელენიკო, შეეშვი
მაგ თვალეების ნაბვსას!
რა ხანია გათენდა
შე პანია კაპასავ.
ჩაკითხე ბოსტანში
ბუბოსა და პაპასა,
თორემ მოვა მურია
და მოგპარავს კაპასა!

უსირცხვილო მელაკუდა,
მართლაც ტყუილების გუდა!
მითხრა, ნაყინს გიყიდო,
მომიტანა თოვლის გუნდა.

ბაგოსანები

პორის გოგია

ნორა ბატიაშვილი

ერთი პატარა სახლია,
ბოსტანში, ბაღში აგებენ.
სჭირდებათ თუ წვიმს, ან-ღამით,
ისე კი არად აგდებენ.

არასდროს არ განუცდია
მას ბარტყების უღურტული,
სხვის ბუდეში კვერცხებს რომ დებს,
რა ჩიტია? -

ფერებით კობტად მოქარგულს,
ბუმბულაფორფრილ-მოფორფრილს,
ქუდსავარცხელა ჩიტუნას
აბა რა ჰქვია -

პიპა გოგია

დედა თორმეტი თვისაა,
მამა სულ ერთი წლისაო.
ოთხი ლამაზი შვილი ჰყავთ,
თითო სამ-სამი თვისაო.

შხატვარი ზაურ დეისაძე

«დილა»

გადავმალე დილას „დილა“
 ფერად-ფერად ათასისა.
 ყვეალებით მოფენილა
 ეს ფურცლები აგლასისა.
 გადავმალე ფურცელ-ფურცელ
 მღაპარ-მღაპარ გადაფურცლე.
 ლექსიც ვფურცლე, კროსფორლებიც
 ამოვხსენი ყველა უცებ.
 თანატოლებს გავეჯობრე
 ცოდნაში და სიმარდეში,
 გონებას რომ ვივარჯიშებ,
 გავიზრდები სიმაღლეშიც.
 „ღვთის სახლშიაც“ შევებიჯე
 მოკრძალებით ვისაუბრე
 და ლამაში „დილა“ დილას
 შემეყვარდა ასე უფრო.

ნათელა ჩხაიძე

მამულიშვილო, პატარავ, პატარავ!

მამულიშვილო, პატარავ,
 ისაა შენი სიკარგე -
 გიყვარდეს ღელა სამშობლო -
 მისთვის იმრომე, ივარგე!

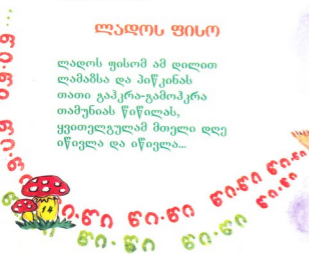
ნინო ლოლაძე

ლადოს ფისო

ლადოს ფისომ ამ დღით
 ლამაზსა და პიჭინას
 თათი გაპკრა-გამოპკრა
 თამუნისა წიწილას,
 ყვითელგულამ მთელი ღღე
 იწივლა და იწივლა...

მზატვარი ნანა სანაია

თევზაობა

სოფელში, ჩვენი ეზოს უკან გადიოდა მდინარე ცხენისწყლიდან გამოყვანილი სარწყავი არხით. ამ არხში თევზაობა ჩემს ბიჭობაში ჩემი საყვარელი ჯართობა იყო, სათუვეზოდ ვირჩევდი იმ დროს, როცა არხში წყალი დაიკლებდა, და ღრმა ადგილს, სადაც ამ დროს რჩებოდა წყალიცა და თევზიც. წავიდედი ვუღროს და თოხს; ამოვქექავდი თოხით ბუნძოებს - კელებს, ჭუჭუხს, ბალახს, ხის გოგებს, სილას, შლახს, ხრემს, და წყალს ავაძღვრედი. შლაშიან წყალში თევზებს უჭირთ, ნაპირისკენ მოდიან და დროდადრო თავს ამოყოფენ. თუ მდინარის ჩამდგარ წყალში - ღუბეში თევზია, უსათუოდ შეამჩნევ.

გახსაკუთრებით ბევრ თევზს ვიჭერდი წისქვილთან. წისქვილის ქვეშ - ჭარაბასთან - (ხის ჟებთი) ან ბორბალთან, და ცუდღარასთან (ეს ბევრდღე წყლის გადახამუვებია, როცა წისქვილი არ მუშაობს) წყალი ზევიდან ეხეთქება და შორეულს ქმნის. დარჩენილ წყალს ვუღრობით და გამოვქვებით ამოვღვრდი და როცა წყალი დაწირიგებოდა, სულ და გული! სიხარულით ვიჭერდი მოფართობალე თევზებს.

როცა წამოვიზარდე, სათუვეზო კაეებს ვიყენებდი. სადაც თევზებს შევნიშნავდი, საჭმელთან (ჭივბთან, ბუზებთან, კალიებთან, პურის ნამცეცხვებთან) ერთად უკუად ვაგვლებდი კაცხაც. ამ დროს თევზები აირყვიან ხოლმე, რომ ერთმანეთის დახსწროს საჭმელს ჩაყლაკავ და რომელიმე კაცხაც გადაყლაკავს.

ერთხელ ბავშვობაში, ამხანაგებთან ერთად ჩვენი ეზოს ბოლოს ყანას ვრწყავდი. არხი გადავკაკე და მთელი წყალი ყანაში ჩამოვუშეი. ავეცხტოს ცხელი ღღეები იდგა. არხში წყაროსავით კრიალა წყალი მოვდინებოდა. ვაკაკეების ადგილას წყალი დაგუბდა. სიცხისაგან გათიხგულმა ბიჭებმა ბანაობა დავიწყეთ. უცებ წყალში შევნიშნეთ დიდი, მოწითალო თევზი - ქაშაყი. ალგაკეებულმა შევეცადეთ ყიყინით იმ არხში შემოვგვევლო თევზი, რომლითაც ყანა ირწყვებოდა. არაფერი გამოვვივლია, თევზი ყანისაკენ არ მიეკრაოდა. მაშინ ნაცადი ხერხი გამოვიყენეთ - წყალი ავაძღვრეთ, რომ თევზს ვერაფერი გაერხია და წყალს ყანაში გადაყოლოდა. და ვავვიმართლა კიდეც. როდესაც შორწყვა შევწყვიტეთ და ყანაში წყალი დაწრიგა, და ვინახეთ, რომ სანაგრელი ქაშაყი ყანაში ფატიქუნობდა. მასთან ერთად ბევრი სხვა, უფრო მომცოლ თევზიც გამოყოლოდა წყალს. ჩვენ ერთიმეულით დავიწყეთ ყანაში თევზაობა.

სოფლის მინდორზე ციხეებთან, სადაც ჩვეულებრივად საღამოობით იკრიბებოდა ხალხი, ყველას ვანენეთ ჩვენი ქაშაყი, მაგრამ არავენ დაგვიჭერა, რომ სარწყავ არხში ასეთი დიდი თევზი მოხვდებოდა.

დღხანს ვგრძობობდი ბიჭები, თუ როგორ დავიჭირეთ ხმელეთზე ორმტკაველნახევრიანი თევზი.

ჩემთვის ეს ამბავი ბავშვობის დაღუწყარ, სასიხარულო მოგონებად დარჩა.

შმატყარი ვაპს ქურხული

ნარბიზა მბალაძე

თეა ზღვაზე

თეა ზღვაზე წაიუვანეს,
 ზღვას უცქირა დიდხანს,
 მხოლოდ ეს თქვა: ჰატარა ზღვა
 ძირსეუნია დიდ ზღვას.

გაიბუნი

კამფეტს რომ მოგაწოდებ,
 უნდა დამიწუნო?!
 იატაკზე იფურთხები,
 ძართლა მაიმუნო!

ვიკლინაბა

- ერთი მითხარ: მივლინება
 აბა რაა, გოგოცა!
 - დედიკო რომ შორს წაუვა და
 სათამაშოს მომიტანს.

ბავშვობი

იმუიათად მიდი-მოდის
 ღიზიანი ბუჭემოტი,
 ჭუმჭიანი, დრუნჩიანი,
 ზარმაცი და ურნი არი.
 ფეხზე დგომა უსარება,
 აგლია და თუღუმს.
 აინუნშიც არ ჩააგდებს,
 თუ დაუქნევ სეფს.

გ ა ს ა თ მ ჯ ლ მ ლ ი

აბა. დაბვიჭირა!

ენკი, ბენკი, ენკი, ბენკი
 კენტო, ლუწი, ლუწი, კენტო.
 გაითვალე ცისანა,
 ამომავალ მზისთანა.
 წრეში გადი, ნათია,
 ცაზე მთვარე ანთია,
 აისვით თვალღებო,
 ჩუენ კი დაგუძალღებო.
 მშჰჰ... თვალი გაახილეთ,
 აბა, ახლა დაგუბჭირეთ.

ნუნა კარასალიძე

სამშობლოს მთებზე

მიყვარს სამშობლოს მთები,
 მე ვარ არნივის მართვე,
 და უპირველეს ყოვლის
 მამულის მოვლა მმართვეს.
 დღეს დავუბნელებ, ვინც მე
 მამულს და დედულს მართმევს,
 სამშობლოსათვის სიკვდილს
 ვარჩევ - სხვა ქვეყნის ნათელს.
 პედნიერია, ვინც გულს
 მზით, სიყვარულით ანთებს,
 უმზერს ჩაუვალ მზუხე
 მთების მაღლიან კალთებს.

ტაბუ მახარინიძელი

ნანყანი ბიბო ჩიოდა

დედა შინაც, გარეთაც
 სულ შენიშვნებს მიძღვევს,
 ჭკუა რომ არ მასწავლოს,
 ნუთითაც ვერ გაძლებს.
 ტოტი არ მოგიტყდესო,
 არ ახვიდე ბალუე,
 ლეღს მნიფობა აცალღე,
 არ მოწყვიტო ბაჟე,
 არ დაქორრო და ან მამა,
 არ ენებუბო ტოლეღს,
 აბა, ბურთის თამაში
 ჩქარა მიატოვე!

გაკვეთილებს მიხედე,
 ტელევიზორს ნუ რთავ!
 მაქებს უცხო სტუმართან,
 მტუქსავს შინაურთან.
 რა ვქნა, გუშინ დიდედა
 მამშვიდებდა ნინო:
 დედამ რომ განწყენილოს,
 უნდა მოუთმინო.
 დედიკოს უკითხავად
 ვერ გამიდგამს ბიჯი,
 არა და, გავიზარდე
 უპვე დიდი ბიჭი.

*ბაჟე - უმნიფარი ლეღვი

საქართველო
მარჯველი
ბიბლიოთეკა

მხატვარი ბიორბი ჩაჩანიძე

მსოფლიოს

ბავშვებო! თქვენ არ იყის, 23 საუკუნის წინანდელ გვეგებეში დადიოდნენ ბავშვები სკოლაში და, სხვათა შორის, ისინი წერდნენ საკლასო ნამუშევრებს. ერთი გვეგებელი ბავშვის ნაწერმა წყნაიმდე მოაღწია - ეს არის ძალიან დამნივებული, დროსაგან ნამუშევრული პაპირუხა,* რომელმაც შეპირიყნილია მხოლოდ სათაური - „შეიდა საიერება“ - და თითო-ორილა სიგევა გექცეიდას.

საინტერესოა, რა იყო ეს შეიდა საიერება, ძველი გვეგების მოსწავლეებს საკლასო ნამუშაო თემად რომ აძლევდნენ?! ძველი დროის შეიდა საიერებიდან დღეისათვის შემორჩენილია მხოლოდ გვეგების პირამიდები - ფარიონების განსხვავებული ქვის შენობები.

გვეგის პირამიდა რაიმისაში

პირამიდა

პირამიდა პირამიდა თითქმის 5000 წლის წინათ აიგი ფარან ჯოსურის პირამიდათ, მხოლოდ გამოიგონა და აიგი იგი ხეროთ-მოძევარმა იმხორტკმა. ეს პირამიდა ვენისი სელოვინა, ვისი სახელიც - და არა მარტო სახელი, არამედ გარეგნობა - შემორჩა კავონიობის ისტორიაში. ჯოსურის პირამიდის შორიან-ლის აღმონივნი იმხორტკის ქანდაკების ნამუშევრები.

გვეგების პირამიდებს შორის უდიდესია ხუფუს (ბერძნულად ხეოფსის) პირამიდა, რომლის სიმაღლე 146,6 მეტრი იყო (ახლა 137 მ-ია, რადგან ზედა ნაწილი ნაშობინა). მეტროების გამოთვალეს, რომ ხეოფსის პირამიდა შედგება კირქვის 2 300 000 უხარამზარი ლილისკვან, რომელიაგან თითოეული ორ ტონაზე მეტს იწონის. მანვე როგორ ახერხებდნენ ასეთი გვეგა შენობის აგებას? იმდროინდელი მეტეოლოგები ქვევის დასამარტრულად არანაირ ღვლას არ ხმარობდნენ - ერთობლივად მქვიროდ პირამიდულ ფილებს მხოლოდ საკუთარი ხმებით იჭერდნენ.

პირამიდის შიგნით მდებარეობდა ფარანის განასტეგებული კამერა, სადა ვინაობის საიოფიგა დგა. ამ საიოფიგაში ასევენიდნენ ფარანის ბალხამირებულ სეკულს.

სხვადასხვა სათავსოებში ინახებოდა ძვირფასეულობა და ფარანის კოფინი სხვადასხვა ნივთები - ძველი გვეგების სეკურდათ, რომ აღამანი გარდაცვალების შემდეგაც ვანგარებს სიციცილებს, და რომ მის ერთგარი „ორიულს“ - „კას“ (რომელიც სიცილის შემდეგ ტრაგეც აღამანის ნიშნის, პირამიდის შვერეკალზე ასის და იქ მომლოდინე შივის დიურის - რას მიკვება უკვდავებში სამოგზაურად), ვეცლა ის ნივთი სვირდებს, სიციცილებში რომ ხმარობდა. ამ ნივთების დასაკავად მხარ-ციცილებსიგან პირამიდაში აგებული იყო დერეფების დაბინიონი.

ხეოფსის პირამიდის შემდეგ სიდიდით მეორეა მასხუ 8 მეტრით დაბალი ფარან საფრის (ხეფრენის) პირამიდა. დამარჩინი პირამიდები (დაახლოებით 70) ბერად ჰატარება და ბერე მათგანი დანერკულა. და მანვე, XIII საუკუნის ერთი არამი შერკლის თქმისა არ იყის, „ამ-ქვენიდ ვეცლავერს დროისა ემნაია, დროს კი - პირამიდების“.

სამირამილის გიგანტური პირამიდა

შენი კიდევ ძველი აღიქვიდან არის ცნობილი ქალაქი ბაბილონი, რომელსაც საქვენიდ გაუქოვა სახელი ვერეო წოდებულმა სვირამიდელს დაქოვულმა ბაბელმა. რატომ ეს-ნიდ ამ ბაბელს სვირამიდეს ბაბელს?! იქნებ ეს სახელი ერქვა მუფე ნახუქიფონოსორ II-ის (ძვ. წ. 605-562 წწ.) საფარულ კოლს - მიღის მეფის აოლს, რომლისთვისაც მუფე საჩუქრად გააშენა ეს ბაბელი?! მეფის პრამიდათ ბაბელში ნამოქიფინათ არა მარტო დიდოლის საფარული მექანარება, არამედ ვეცლა არსებული და უხერბი მექანარც, ასე ვანიდა ბაბილონი უხარამზარი და მრავალფეროანი ბალი - პირველი ლიტინიკური ბალი დღემდინებუ ბალი შეიდა ტერასად იგი დაყოფილი. ტერასის ცისკერ აწეული ერთიან ანსამბლს ქონდა და თითქმის პეტრში ეცდა ამ დავრინავდა.

გამდოცების თანახმად, დაქიდებულო ბაბელის სურნელოვან ჩრდილში მოინდიმა სუ-ნიდ ანსამბლს ქონდა და თითქმის პეტრში ეცდა ამ დავრინავდა.

...ლის მომქმს მომკვებამ აღიქვისინდერ მაკდონოსმად; და აქვე, მის სვირდელში აღიქურულა დიდი მხეჯარინიოვარი. სამუქხარად, ამ მხეჯარინების წყნის დრომდე არ მოიქცევა - წყალდიდობამ იმხეჯარულა ნახუქიფონოსორის სასახლე, დროთა განმავლობაში კი ბაბელი ნაშობინა...

*პაპირუსი - საწერი ქალაქი, რომელსაც ძველი გვეგებები აშაზებდნენ ერთგარი ბალახთგანი მექანარის - პაპირუსის დერეფანს.

გვეგის ამ გამარტვების აღმანი-ნად დაწესეს ბერძნული რომისი-რეი თამაშები. ძველი წელთაღრიცხვის 776 წლიდან ოთხ წელიწადში ერთხელ რომისაში ტარებოდა დღესასწაული, სადაც ხერე იდის განსაქლოვანა მრეცხვარე რიტუალის სარტული მექანარების ცვლილად. ხევის საიდებლად აიგი უკანაჲი ქანდაკება, ტადარი და სა-ტორიხეული. მკვანე რომისის უ-თორიხე და ურმინდელი აფიცი იგი ხევის შესანიშნავი ტადარი; ტადარში იდეა უხერანოს დეოების ქანდაკება, რომელიც ვენადიურმა მოქნიდამე ფილიანმა შექმნა. დღევანდის მხეჯეო, როცა ფილიანმა ხევის ქანდაკება მოამოვრა, დაქანცულმა თავი მალა აილი და შესახა: „კოფიფილი ხარ, ხევეს!“, კი სუნად ისეთი მძლავრი ქუნილი ვამის, რომ ტადარის მე-უ მარმაროლის იატკი ვამზარა - ასე ვამოხატა ხევის კმე-ფილიანა.

საბოლოს ძველითა და თორითი შემკული ეს დიდებული ქანდაკება ხევი წელთაღრიცხვის II საუკუნეში მაქსიმერამ და-ახანა, V საუკუნეში კი იგი მოლიანად დაწე-ფილიანა.

მედი ს ა თ ც ტ ე მ ა

პრეტამიუს ბაზილი

სი სახელი დავიწყებისთვის მიეცა, მაგრამ არც ჰეროსტრატეს საზარელი დანაშაულის და არც მისი სახელის მამჩნელება არ მოხერხდა...

მშობრძ ამის სამართლის ერთ-ერთი ცველაზე მდიდარი და დამაპი ბერძნული ქალაქის - პლითარნასის მშენებელ თიფლეთელა სატრა** მავსულეს განთავილი მესლელუმ.

- მავსულე გადაწყვიტა, თავისთვის მონუმენტური საუკუნი განსახეხეხეხილი აგო და ამ მიზნით ბერძნული ხუროთმოძღვრება - პითესი და სატროსი მოიწვია. ამ დროიდან ბერძნული გამოხეხილი ადამიანი დაკარგა მსგავს ნაგებობებში, რომლებზეც პირველი ასეთი სამარხის მიძახილი „მავსულელები“ ყრდა.

მავსულე ვერ მოეხერხა თავისი დიდებული სამარხის აშენებას, მაგრამ მისმა თვადაწყვიტის მოყვარულმა შეუღლე არტემისამ გააგრძელა მშენებლობა.

49 მეტრანი მავსულეების თავზე იდგა მარმარილის კვადრთვა (ოთხეხეხიანი ტელი), კვადრთვაში კი - მავსულესა და არტემისას ქანდაკებები.

პლითარნასის მავსულეებს შუღარებით დიდხანს - 1800 წელსამდე - გაძლი. ჩვენი წელთაღრიცხვის XII საუკუნეში მიქისებრამ ჩამოაგრა მისი დიდი ნაწილი, სამასი წლის შემდეგ კი ვეპროსებმა ნანგრევები ციხე-სიმაგრის ასაშენებელ მასალად გამოიყენეს.

პლითარნასის მავსულეები

როდოსის კოლოსი

როდოსის კოლოსის აგების იდეა ძველი წელთაღრიცხვის 304 წლის გაზაფხულზე განდგა, როცა მცირე ამის ნაპირებთან მდებარე პატარა კუნძულის - როდოსის მცხოვრებლებმა დააწყვეს მტრის ხანგრძლივ ალყას. განთავისუფლების შემდეგ გადაწყვიტა როდოსის მთავრების, შმის დურითის - პელოისის ქანდაკების აღმართვა. დღევანდის თანამხედ ხომ დურებობს როდოსი ზღვის ფსკერიდან ქელოისის თხივებით ამოხილეს.

ქანდაკების აღმართვა მოქანდაკე ხარეტს მიანდეს. 12 წელი იგებოდა ეს 36 მეტრი სიმაღლის ბრინჯაოს ქანდაკება და ამ, როდოსელებმა იხილეს თავიანთი მზარდილი დეოთება, რომელსაც თავს კამკამა სხივებიანი გვირგვინი უწმენებდა, მარცხენა ხელში მიწაზე დაკარგნილი სიბურველი კვირა, მარჯვნივ კი თვლებს იწრდილავდა და გასცქვირდა ზღვის სერცქესს...

კოლოსი ცველაზე უფროლი გამოდგა შუად ხაორებს შორის - ლულ ნახევარი საუკუნის შემდეგ როდოსის დამხრეველებმა მიწისზედა იხიე მიწაზე დასცა, მხოლოდ მისი სახელი შემორჩა - კოლოსი. კოლოსი ბერძნულად საერთოდ ქანდაკე მას ნინაუბ; პელოისის ქანდაკების წყაროთანი კი ამ სიტყვამ თავისი დღევანდელი მნიშვნელობა შეიძინა - კოლოსი არის უზანაზარი ქანდაკება, ანდა უბრალოდ კოლოთი (აქედან მომდინარეობს სიტყვა „კოლოსალური“).

ალექსანდრიის შუპირა

შუპირანი ბიბლიოთეკა

ალექსანდრიამ მკვლარების მიერ ძვ. წ. 323 წელს დაარსებული ქალაქი ალექსანდრია მდინარე ნილოსის დელტაში მდებარეობს. ალექსანდრემ თავად შეიკრძა ახალი ქალაქის მშენებლობის გეგმა. ალექსანდრიაში იყო განთავილი მუსეონი - „მუხების სიმყოფელი“***, ხელოვნების და მეცნიერების ცენტრი; აგრეთვე მსოფლიო უდიდესი ბიბლიოთეკა, სადაც დაცული ჰქონდათ დაცხლოებიანი ნახევარი მილიონი ძალიანი გრაფიკა. ალექსანდრიის ხალხსიხავალი ნაყისადგომი საკლდე მოუხერხებელი იყო. ნილოსის უაზარო ღმაში მოქრდა ვარდა ამისა, ქუბასა და მუხებში ვეჭების გასაყვანად გამოცდილი მუხეზაურები იცხენ სპირი. ხეკარისობის გასაადვილებლად ალექსანდრე მკვლარებმა ბოძანა კონძე ფარისოვო გვიგანტური მუხის აშენება ძვ. წ. 285 წელს, როცა ალექსანდრე მკვლარეული უკვე 23 წლის მკვლარი იყო, დასწრე მუხის მშენებლობა. 120 მეტრი სიმაღლის სამართლიანი კონძის მუხაზე საბოლოო, სეგრეტული გარემოებებზე მდგომი კონძე, მუხამ ეთიო უზანაზარი კოკონი, რომელიც საბრეხი თიფლეთელა.

თიფლის 1000 წელი გაძლი მუქურამ, მაგრამ ჩვენი წელთაღრიცხვის 796 წლის მიქისებრამ დაანგრა. დაღვას ძველი მსოფლიოს საოცრებებთან ექვსი, მაგრამ ვანა მარტო შუად საოცრება იყო ამქვეყნად! იმის ხელში ამ დროისათვის ცნობილი გვირგვინული ვარგებლან ამირანი. ზოგი ბუქვითი იყო სხვა ნაგებობის მიმწმედა საოცრებად... შერე და შერე ამხნდა ან ცნობილი გახდა ძველი და სხვა ქვეყნებში აგებული საოცარი მუხებზეც. დროდღარა ჩვენი ურნალი გეგაკონძის მსოფლიოს სხვა საოცრებებზეც.

* ახლაც იტყვან ხოლმე კონძეზე - კრეხვითი მდიდარიაო

** სატრა - სამართლის მუხის ნაცვალი

*** აქედან მომდინარეობს დღევანდელი „მუხელები“

ჭკვიანი ბაგი

მიეურავს ხიდქვეშ ბაგი და
ფულზე სულაც არ დარდობს,
მზიანი სანაპირო და
ლურჯი გაღლები ართობს.
იმან იკითხოს, ვინც ახლა
მგზავრობს ქუჩაში გაქსით,
ანდა მეტროში, მიწისქვეშ,
თხუნელასავით დაქრის.
რა სჯობს, დინებას უფასოდ
მიპყვე ამ მზიან დღით.
თუმც ვაღიაროთ: უ ფ ა ს ო ლ
ნახევრად სველი ივლი.
აქეთ ფეხები ჭყაბუნებს,
იქით ფრთებს დასდით წყალი.
უმჯობესია, ღმერთმანი,
გადაიხადო ლარი.
ძეირია, მაგრამ რას იზამ,
ივლი კაცურად - მშრალი.

თარგმ

მარიამ წიკლაური-ძიძიკური

ნიკოლოზ იოსაბიძე

ბატკანი

ლევანიკოს საჩუქრად
მოუყვანეს ბატკანი,
მურამ ყეფა ატეხა
და ქათმებმა - კაკანი.
გამოაბეს ღობეზე
აბრეშუმის თოკითა,
რასაც მისწვდა ბეკეკა,
ყველაფერი მოკენიგა.
შიშისაგან ბლაღობა,
კანკალეგბა საწყალი,
არაყის გაახსენდა
არც ბაღაბი, არც წყალი.
შეებრალა ლევანს და
მოუკრიფა ფოთლები,
ცივი წყალიც მიართვა
„კოკა-კოლას“ ბოთლებით.
ბოთლით როგორ და ლევსო?!
დასცინოდა მარინა
და ქეთინოს სახლიდან
ჭიქა მოატანინა.

მხატვარი ნანა სანია

გიორგი კუზმინაძე 10

წლისაა, ცხოვრობს ქუთაისის მახლობლად, სოფელ კვახჭირში, იცის მხოლოდ ერთი ენა - ქართული - ქუთაისური აქცენტით და, როგორც ყველა ბიჭს, ძალიან უყვარს ფეხბურთი, მაგრამ რაც ხატვა დაინყო, უნაწირობა დასჩემდა - შუა თამაშიდან გამოიპარება, სახლში შეიმალება და ხატავს. ცოტა ადრე დაბინდებამდე დასდევდა ბურთს, ვერავინ და ვერაფერი მიატოვებინებდა თამაშს, მაგრამ უბრალო, თეთრმა ფურცელმა და ფერადმა ფანქრებმა იძალადეს. ყველაფერი, რაც მის დიდროს ცისფერ თვალეში აირეკლებოდა, რაზეც ოცნებობს, რაზეც ფიქრობს, ფურცელზე გადააქვს. მერე სახელებს არქმევს, ზოგს მხიარულს, ზოგსაც სევდიანს.

აი, სულ ეს არის, რაც გიორგი კუზმინაძეზე ვიცით. დანარჩენს მისი ნახატები გეტყვიან.

ლოცვა ფრესკასთან

ვლოცულობ წმინდა მოძღვრის ფრესკასთან, ვუყვები ბედის, ცხოვრების უზა-კვალს; ვგრძნობ, აღარ შემიწევს ბრძოლა ბედთანა, თვად ცხოვრება ფიქრთ აფრთხობს მრავალთ.

ვინ მოთვლის რამდენ ფარულ ოცნებას ცხოვრების წილი თან გავატანე. ვერ მოვიფიქრე, ვიღლი ვთხოვას, ბუდი ამ უწყებით რატომ მატარებს.

ვევდრებ მესიას, მასწავლოს ფიქრი, რომ წარუიმძღვარო შემიძვეძი აფრად, გრძნობა და ვანცდა მცირე მიძეს ულის და მსწრაფად ამისეულს უთუოდ თვადითა.

ვღკავარ და ვვედრებ მე წმინდა ფრესკას, სუ დამიკარვავს სიღაღის იმედს, თორემ მოუკვდები, დაუიწუებ ფრენას და ზეღის სივრცეს გაუხანდობ მიხეზს.

აღბათ მივინხავთ, თუ არეულ ფიქრთ რატომ მივანდრე ეს ვუვლადფერი, ვნახსულობთ, ბუდი არა აქვს, ვინცა, უარპუო სული ღვთით მინახავთ.

ჩვენი ეურნალის მეორე სტუმარი შიმონ ბამსახურაძე კი 12 წლისაა, მაგრამ მის ლექსებში ასაკი არ იგრძნობა. პოეზიის უნაურ კანონებს დამორჩილებული ბიჭის სამყაროს ბავშვური არ ეთქმის. ასეთი რამ იშვიათად ხდება და, ალბათ; თავისი გამარნილებაც აქვს. ჩვენ ბედნიერ მომავალს, ბევრ საფიქრალს დანაკლებს სადარდებულს ვუსურვებთ ამ სკრიტიკების პაგარა „ლილ“ ავტორს.

ბავშვითი თამთა

თამთამ თავის თოჯინაზე
 თურმე გული აიჯრუა,
 ჩაულრმავდა „დედა ენას“ -
 აი თითი, აი ძუა.
 გადმოიღო სავარჯიშო,
 არ დაკარგა ერთი წამი,
 სულ ზეპირად დაისწავლა
 ორჯერ ორი, სამჯერ სამი.
 როცა ყველა წიგნს და რვეულს
 მიუჩინა თავის ბინა,
 მხოლოდ მაშინ მოიცალა
 და თოჯინას გაუცინა.

ბაჟან სპანინიძე

სუყველაფერს ხელს რომ ჰკიდებ

სუყველაფერს ხელს რომ ჰკიდებ,
 ყველია თუ კარაქია,
 ყველა შენი კი არ არის,
 რაც სუფრაზე ალაგია.
 შენი კერძი რაც გეკუთვნის,
 შენს თევშზეა, მალაქია,
 შეჭამე და დაგიმატებს,
 თუკი დედას მარაგი აქვს.

მურია

ყვეს და წმუტუნებს მურია,
 ცრემლები გამოურია,
 თურმე, ნაგაზი რომ გახდეს,
 ჩამოათალეს ყურია!

ტყეა ქარში

მოქერის ქარი, მოგრეგალობს,
 ახმაურდა მინდორ-ველი.
 ტყეც ხმაურობს, ტყეცა ხაორობს,
 გასსნა გული შვევით, ლხენით.
 შარიშურობს, მღერის, გალობს,
 მოუმართა ზეცამ ხელი.
 ყრუ-მუნჯია ტყე უქაროდ,
 ვერც ტირის და ვერცა მღერის!

ჩხირკედელას სახელოსნო

იცი, ვინ არის ჩხირკედელა? ერთი პაგარა რკოს კაცუნა, რომელიც ბებერი მუხის ძირას ცხოვრობს. განი და თავი მას რკოსი აქვს, ფეხები და ხელები - ხმელი წკირებისა; ქალამნებად შუაზე გაჭრილი რკო აცვია, თავზე კი რკოს ჯამურა ახურავს.

ჩხირკედელა იმიტომ შეარქვეს, რომ დღენიადაგ რაღაცას ჩაჰკირკიტებს, ხან რას მოიგონებს, ხან რას, სახელოსნოც მოაწყო ბებერი მუხის ფულუროში... მოიმარაგა ბლომად ფერადი ქალაღლები, მუყაო, წებო, საღებავები და ფუნჯები, ეკლასაგან საღვისიყ გააკეთა, მუხის ფოთლის წინსაფარი აიკრა და ქამარში მაკრატელი გაირჭო. ბოლოს გყეში წახვლა გადაწყვიტა, რომ ვირჩები, ხმელი გოგები, წაბლის ნაყოფი და ეკალა ბლახები შევეროვებინა და ამ მასალისაგან სხვადასხვა ცხოველ-ფრინველები გაე-

ცოცხლებინა, მაგრამ აბა ამდენ რამეს მარტო როგორ მომიღადა. პოდა, რკოსაგან პაგარა ვირუკა გააკეთა. მუცლისთვის მომრდილი რკო შეარჩია, თავისათვის - მომცრო. კისერი და ფეხები წვრილი წკირებისაგან გამოთალა და საღვისით გახვრეტილ რკოში ჩაუდგა, თან სიმკიცისათვის წებოც წაუსხა. მერე ორად მოკეცილი ყავისფერი ქალაღლისაგან ყურები გამოჭრა და თავზე ჩააწება ვირუკას, კუდად რამდენიმე წვერი დაგრეხილი ძაფი გამოაბა, ოღონდ ბოლოში ფუნჯი დაუტოვა. ძაფებით ქოჩორიყ დააწება ყურებმუხ; თვალები და ცხვირიპირი ნახშირით მოუხატა... ვირუკამ თვალები დაჭყიტა და შეიკუნტრუშა. რკოს კაცუნამიყ აღარ დააყოვნა, შემოახტა თავის ვირუკას და პერი! - გაჭქუსლა.

ერთხელ ჩხირკედელა თავის სახელოსნოს წინ იჯდა და მშებე თბებოდა. უცებ ბუჩქებიდან დიდი ჭიამაია გამოცოცდა, უკან პაგარა შევლები მოსდევდნენ. - კეთილო ჩხირკედელა, გეთაყვა, ზამთარში ზურგები გაგვიხუნდა და შეგვეცუდებე! რკოს კაცუნამ მაშინვე მოიმარჯვა საღებავები და ჭიამაიებს ზურგები მოუხატა. - ვმადლობთ, შენ გაიხარე, შენა! - გაიმახონდნენ ჭიამაიები და გახარებულები შინისაკენ ვარბოდნენ.

ჭიამიები ჯერ თვალს მოფარებულებიც არ აფეხენდნენ, რომ ჩხირკელდასთან პეპელა მოფრინდა; გეგუეწები, ნურც მე მეგვევი უარს ხელავ, რა უფრული ფრთები მაქვს. აბა, ასე როგორ ვეჩვენო ყვავილებს, დამკინებუნ. ისე ღამამად მომისაგე, რომ ჩემისთანა პეპელა ამ არემარეში არ დაფარფაგებდეს.

რკოს კაცუნაჲ, აბა უარს როგორ ვეყოლა, მაშინვე სახაგავ მოღბურგგე წამოასკუპა, ფრთები გააშლეინა და საქმეს შეუღდა... მაგრამ წუნია პეპელას ხან ეს ფერი არ მოსწონდა, ხან - ის. ბოლოს, როგორც იქნა, ჩხირკელდამ ხაგვა დაამთავრა.

კმაყოფილი პეპელა მოღბურტიდან ჩამოფრინდა, კკკლუ-

ცად დაუქნია ფრთები და ყვავილებისაკენ გაეშურა.

ის იყო, დაღლილი რკოს კაცუნა ხაგვზე წამოგორდა, რომ საცოდავი გირლის ხმა შემოეწმა. ყბაახვეული მორბოდა წრუწუნა, ცრემლები დაჰაპლაპით ჩამოსდიოდა.

- მიშველე, ჩემო კარგო ჩხირკელდა, თხილმა კბილი მომგება! „ახია მაგამე, ალბათ მოპარული თხილი იყო“ - გაიფიქრა ჩხირკელდამ, მაგრამ მაინც შეეცოდა გულამოსკვინთ მგირალია წრუწუნა, საეარძელში ჩასვა და მიბრუნდა, რომ გაში მოემარჯვებინა და კბილი ამოეძრო. აიღო

გამი და შემობრუნდა, მაგრამ საღდა იყო მშიშარა წრუწუნა?!

ნახატები და ტექსტი ნელი ოპროპირიძისა

მთავარი რედაქტორი დოდო წინწინაძე

სარედაქციო საბჭო: ლევან ბაბუნაძე, ციციონ გამყრელიძე, გიორგი როინიშვილი, ნანა კვარაცხელია, ნანი კაკანია, მადეა კვაჭანტირაძე, შერმაღინ ქალაანი, თენგიზ ჩალაური.

მისამართი: თბილისი, კოსტავას 14, ტელ: 93 10 32, 93 41 30

გამოლის 1904 წლიდან

დაზე ნახატი ელუარდ ამბოკაძისა დაბეჭდილია ბულგარეთში სარეკლამო გამოცემლობა „ლაზიერის“ მიერ ფასი: 2 ლარი და 50 თეთრი ხელმოწერათათვის: 2 ლარი